

پاکستان ۽ سیاسی جاور ٻال

پاکستان اے وھدان باز نگیگین جاور ٻالانی تهء انتیک نیمگے تھی جیڙه ئ جنجالانی دیمپان انت، آئی ۽ پئوج ئ بازیں سیاسی پارٹیا نی میان ئ په تاکت ئ گرگ ئ واسته جنگ بوگاء انت، تاں دومی نیمگ ئ چه میان اُستمانی مزنبی تاکتانی میان ئ پاکستانء بازیں جیڙه ئ جنجال دیمء پیداک انت، یک نیمگے چین انت که پاکستانء آئیء بازیں وامس ٻر ئ آئیء روزانک (Economics) ۽ پڏگ جوڙ بوتگ. چین پاکستان ۽ سرء زور دیگء انت که وتی اوشتاتگین مَراسا (project) آئی کاران بندات به کنت. اے دمگء چینء راپه وتی تاکت ئ گیش مہکم کنگ ئ واس्त پاکستانء کمک ئ مدت ئ ودار انت.

دومی نیمگ ئ بلوچ زرمبشت ئ نوکین ترندي، مہلوکی کمک ئ جنگ ئ تهء بازیں پالیسی آنی ڻلی ئ ترندي ئ په پاکستانی سیکورٺی ئ دری شیرکتانی مَراساً نی دیمء بازیں جنجال پیداک کتگ. چوشکه نوں چین ئ را پاکستان ۽ سرء بیسے کنگء نه انت، پمیشکه چین پاکستانء توک ئ وتی سلامتیء لشکرء آرگء موکلء لوڻگ ئ تاکت که ما وتی سلامتیء زمه داریء وت زوراين، بلئے پاکستان چین ئ اے لوث ئ هج ڏولء پیلو نه کنت. اے رنگ ئ یکے وپاکستان ۽ تهء گس جنگی (Civil war) ئ ترس پیداک بیت ئ دومی بلوچ جہدکاران چه مزنبی تاکتانی نیمگ ئ کمک رسگ ئ گمان گیش بوت کن انت.

همئ رنگ ئ ما گنڌایں که هنوں پاکستانی پئوج ئ میان ئ وت هم تهء توکی جنگ ئ جیڙه چست بوتگ انت، چه یک مزنبی مدتئ ئ پد گندگ پیداک انت که پاکستانی پئوج ئ جنڊء تهء مزنبی اهتلاب پیداک بوتگ انت. یک نیمگے ئ جنرل فيض انت ئ دومی نیمگ ئ جنرل باجوه ئ ٿولی انت جنرل فيض پی ڻی آئی ئ منوگر ئ گُمکار انت ئ جنرل باجوه پی ڏی ایم(پاکستان ڏیموکریٹک موونمنٽ) ئ پشت پناہی ئ کنگ ئ انت. ئ هنوں په نوکین پئوجی سَرمسٽ (Army chief) ۽ گچینیء هاترء هم مزنبی اهتلاب دیمء پیداک انت، اے تیوگین جاور ٻالء پاکستانء سیاسی پاداری (Political stability) سرجم ئ تباہ کتگ. ایشیء هوار کرپشن ئ کار نه بوگ ئ سوبح ئ پاکستان ۽ نزوریں روزانک (economics) تباہ بوتگ که اے وھداء پاکستان وامانی سرء جُنگ ئ انت. هنوں که وھدائی ایم ایف ئ پاکستان ئ را په چیزء مُدّتء واسته وامء دیگ داشتگ گڙا یکدمء پاکستانی روزانک (economics) تباہی ئ نیمگ ئ جُنگ ئ انت ئ بازیں سیاسی زانتکارانی گُشگ انت که اگاں پاکستان ۽ جاور دگه دو، سئے ماھان همئ ڏولء به دار انت گڙا پاکستان چو سری لنکا ئ پرشت ئ پروشنء نیمگء روت انت.

اے وھداء پاکستان گیشا گیش جُهد کنگ ئ انت که من چه آئی ایف ئ ڪر ئ وام به زورآن، بلئے 2.17 بلين وامء لوث که چه پاکستان نیمگء کنگ بوتگ، انگت آئیء لوث منگ نه بوتگ ئ آئی ایم ایف پاکستان ئ چرء وامء دیگ ئ پیسر دگه سیمی ملکئء پاکستانء زمه واری زورگء لوثء کنگء انت. اے درگت ئ سعودی عرب گشگ بوتگ که آ اگاں دلسڈکی) به دنت گڙا پاکستان ئ زوتان وام دیگ بیت انت (Assurance

اے جیڑھءَهُووار پاکستانی پئوچءَتَهُ توکی جیڑھ هم گیش بوان آنت، چوشکه آؤکین ماہ نومبر ء پاکستانی پئوچءَ سَرِمستر جنرل قمر جاوید باجوہ وتی وہد ء سرجم کنت ء آئیءَ جاءءَیک نوکین پئوچی سرِمستر (Army chief) گچین کنگ بیت۔ اے درگت ء سیاسی زانتکار، اهوالکارءَ نبشتہ کارانی گشگ انت کہ هنوگین پاکستان ء سیاسی عدم استحکامیءَ بنیاتی سوب نوکین پئوچی سرِمستر گچین کنگ انت، چوشکه گوستگین ڈی جی آئی ایس آئی جنرل فیض ء سرءَ پاکستان ء گیشترين سیاسي پارٹیاں بیسے نہ کنت ء آجنرل فیضءَ عمران خان ء نزیکین مردمے سرپد بنت۔ جنرل فیض همے جنرل انت کہ پی ایم ایل (نواز) بزانکه نواز شریف ء (ن) لیگ آئیءَرا گوستگین ووٹاں نواز شریف ء سرکار ء دور دیگ، آئیءَ هلاپ ء پندل سازگ، آئیءَ زندانی کنائينگ ء عمران خان ء دیمءَ آرگ ء زمه دار سرپد بنت۔ انچو گشگ بیت کہ 2018 ء عمران خان ء را سرکار ء توک ء آرگ ء ووٹ ء توک ء کیل (Foul) کنگ ء جنرل فیض ء مزنین دستے مان انت۔ 2014 ء عمران خان ء زہرشانی ء مچی آئی اڈ دیگءَ پشت ء هم همے مرد زانگ بیت انت، پمیشکه دومی سیاسی پارٹیاں اے ترس انت کہ اگاں په پئوچءَ سرِمستری ء دیمءَ جنرل فیض بئیت انت گڑا آیانی واس्तه دیمترءَ سیاست کنگ ء دوبر تاکت ء آہگ باز گران بیت، چئے که پاکستانی پئوچ پاکستانی سیاستءَ سرءَ باز سانمند انت۔

پاکستان ء استین سیاسی جاورہ بال ء یوکرین ء روسءَ جنگ ء سوب ء گران نہادی انچو گیش بوتگ کہ په گریب ء زندگ بوگ هم گران بوگ ء انت۔ پرائیءَ دو وہدءَ نان ء شوہازگ هم گرانیں کارے جوڑ بوتگ، چہ ایشی ء کجام هم وہدءَ پاکستان ء توک ء سری لنکا ء پیمیں زہرشانی، روانک ء مچی چست بوت کن آنت۔ تیل ء مردمی بنیاتی لوٹانی ساز ء سامانانی نہاد آنچو گیش گران بوتگ کہ چہ لس مردم ء وس ء ڈن در اتكگ۔ همے رنگ ء ما گنداں کہ استین وہدءَ پاکستان ء یک هم چوشیں ادارے پشت نہ کپتگ کہ آئیءَ سرءَ پاکستان ء مہلوک بیسے به کنت، بگنڈئے دراہیں ادارہ کسے نہ کسے ء دزچیر ء انت۔ په کجام اوں استانیءَ آمیدگس، پئوچ ء عدليہ (Army, Parliament judiciary ادارہ اڑوکی (controversial) جوڑ بوتگ آنت ء لس مہلوک ء ایراد ء تءَ انت۔

اے جیڑبائی هوار دومی نیمگ ء هنون سندھ ء تءَ چہ پشتوں ء سندھی آئی جنگ ء یک چیزے گندگ بوگ ء انت کہ پاکستان ء تءَ گلٹی اڑاند (Ethnic Conflict) آئی هم چست بوگ ء گمان آست انت کہ په پاکستانی استان ء آؤکین وہد ء اے باز مزنیں جیڑھ بوت کن آنت۔ همے ڈول ء پاکستان ء گون سئے ملک انڈیا، ایران ء افغانستان ء سیمسرانی سرءَ هم جیڑھ است انتءَ اے وہدءَ چرے سئین ملکاں یکے اوں چہ پاکستانءَ وش نه انت۔ چہ افغانستانی سیمسر ء طالبان ء پاکستانی پئوچ ء نیمگ ء جنگ هم گندگ ء کیت انت۔ ایشان هوار پاکستان دگه بازیں جیڑھ ء جنجالانی دیمپان انت۔ اے نبشتانکءَ تءَ جہد کن ایں کہ آئیءَ استین دراہیں سیاسی جیڑھ ء جنجالانی سرءَ گپ ء گال ء آیاں سرپد بوگءَ جہدءَ به کن ایں۔ تاکہ وتی دژمن ء آئیءَ استین سیاسی جاورءَ شر سرپد به بَه ایں۔

پاکستان ء نگیگین روزیگی جاور بال

پاکستان ء روزیگی (economic) جاور بالانی نوبت چہ اداء زانگ بیت کہ پاکستان ء پئوچءَ سرِمستر واشنگٹن ء پون کنت ء آئی ایف ء پروٹوکولا نی هلاس کنگ ء واس्तه کمک لوٹ

ایت، تاکه آئی ایم ایف ء پروگرام زوٹا زوت دیگ به بیت ء پاکستان ء روزانک(economics) وتی پاداں کمے داشت کت به کنت. چه پاکستانی پئوج ء سرمستر نیمگ ء چوشین پون (Call) سعودی عرب ء دبئی ء را هم کنگ بوتگ آنت. پاکستانِ عَدَری وام ء آیانی دیگ (External Dept & Payments Reserves) سوب ء ملک ء زرء مٹ ء سٹء امبار (Exchange Reserves) چه ٹھیکانی ایسے اپنے ایف ء اوں کم بوتگ آنت (ایسے پاکستان عَشش هپتگانی دَر رستگین (Imports) زَر آنت) دومی نیمگ ء پاکستان ء استانی وام (Sovereign dept) چه 250 بلین ء بُرْز بوتگ. چه روزانکی ڈیپالٹ ء ترس ء یک مزنيں کساسے ء ڈُن ء مردم چه بینکاں وتی ڈالران کشگ ء آنت که اے په روزانک(economics) ء واسته گیش مزنيں توانے. ء آؤکین پنج سالانی نہ پاکستان ء استانی وامانی (Sovereign dept) توک ء 50 بلین ء گیش بوگ ء گُمان آست انت. پاکستان دنیا ء توک ء اے وہداں مستریں ڈب اتگین (Bailed-out) ملک انت. چیزے ماہ بیت که ڈالر ء دیمء پاکستانی زَر (روپیہ) چو آپ ء کپگ ء آنت. گوستگین سئے ماہ ۴ میان رُوپیہ بستار ڈالر ء دیم ء 50 روپیہ چه گیش کپتگ که آ گیش ڈیپالٹ ء نیمگ ء رُوگ ء نشانی انت. اے درگت ء پاکستانی شرکتان (Company) ڈالر ء سرء تیل زورگ ء واسته بازیں جنجال دیم ء پیداک انت.

پاکستانی روزانک(economics) دگه جیڑے ایش انت که پاکستان دَر ملکانی چمداریں ملکے بزانکه گیشتريں بنکی ساز ء سامان آئی ء چه درملکاں لوٹائیںگ لوث آنت. پاکستان گوستگین بازیں وہد بیت که باپاری توان (Trade Deficit) ء توک ء آنت. چوشکه 130 بلین ء چه گیش وام زرتگ بے نوں اے وام روچ په روچ گیش بوان آنت. هرج ملکے ء روزانک سالی آمدنی بَرآوری 88.1 بلین انت، که ایش پاکستان لوث سرجم کت کنگ ء نه انت. ء پاکستان ۶ بجٹے توان همک سال گیش بوان آنت. ۶ دومی نیمگ ء پاکستان ء ٹیکس ریشو ء روزیگی زرکاری (Economic Investment) که چه دری ملک ء شرکتاني نیمگ ء کنگ بیت انت، نه بوگ ء برابر انت ء ناسلامتی جیڑہ سوباء چین ء را هم وتی زرکاری ء ترس هست انت، پمیشکه دومی ملک ء شرکت تاں هما و هده اداء زرکاری نه کن آنت تا که آیانی سرجمیں سلامتیء بیسے زورگ نه بیت، ء هاس پاکستان زورگپتگین بلوچستان که پاکستان ء گولڈ ریجن ء زمین ء 44٪ انت، بلئے بلوچ راجی زرمبشت ء سلاہ بندیں جہد ء سوب ء اوشت ء آماچ انت. اے روزیگی نزوریانی سوب ء ملک ء توکاء وردنی تنگی، آپء کمی، بے توانی ء نا وانندگی ء ڈولین بُنکی جیڑہ گیش بنت که ایشانی سوب ء ملک ء توک ء سیاسی جاورہاں نگیگ بوت کن آنت. پاکستان ء روزانک گون آئی ایم ایف، ورلڈ بینک ء دومی ادارہاں بندوک انت که آیانی وتی پائیدگ آست انت که آ روزانکء په آجوئی ء نئیل انت، همسَر رنگ ء پاکستان کجام وہدے که امریکه و ژریں ملکے ء هلاپ ء پاد بیت گڑا آئی روزانکء چیزے روچ ء ته ء ڈیپالٹ کنائیت کنت.

سیاسی عدم استحکام

کجام هم ملکے ء روزیگی، سیاسی، چاکردى ء زانشتی دیمروی ء واسته یک شریں سیاسی استحکامے ء درکار انت. ملک چون ء چے پیم جُنزینگی انت، دیمروی ء گہتریء آرگ ء واسته جہد کنگ، ملکی روزانک سمبلگ ء شریں سیاسی ء روزیگی چاکردا ء دیگ ء زمه داری یک شریں

سیاسی را ہبند ہے کار انت۔ کجام اوں ملکے ہے توک ہے سیاسی مہکمی ہے پہنگین سیاست مہ بیت گڑا آملک ہے ہج رنگیں ادارہ شریں ورثے ہے جُزات نہ کنت انت۔ پاکستان ہے روزانکہ ڈول ہے آئی سیاسی مہکمی اوں ہنوگین وہداں سک تباہ انت۔ دنیا ہے تمہارے وہدے کہ ملکی ووٹ بنت ہے ووٹاں باجہ یک پارٹی یے بارت عدیم ہے کیت ہے ہاکمی کنت گڑا دومی ووٹاں کپتگین پارٹی وتمی بے سوبی ہے من انت ہے دیمترے ہاترے وتمی پارٹیانی گھتر کنگ ہے جہدے کن انت، بلئے پاکستان ہے توک ہے چوش نہ انت، ہمکہ وہد کہ ووٹ بیت گڑا ووٹاں کپتگین پارٹی، باج برٹگین پارٹی کیل کنگ ہبہتامہ جنت ہے سرکار ہے ہلاپ ہے زیرشانی، روانک ہے مچی ہے اڈ دیگ بندات کنت، چہ ایشی ہے سوب ہے پاکستان ہے توک ہے کدی ہم سیاسی استحکام نہ اتکگ۔

دومنی نیمگ ہے پاکستانی پئوج کہ چہ استیبلشمنٹ ہے نام ہے زانگ بیت آئی ہے کدی نہ لوٹ اتگ کہ پاکستان ہے سیاسی پارٹی مہکم بہ بنت ہے اے ملکے ملکی تاکت چہ پئوج ہے دست ہے در بئیت ہے سیاسی پارٹیا نی دست ہے بہ روت انت۔ 2018 ہے وہدے عمران خان پاکستانی پئوج ہے پشت پناہی ہے ووٹاں کٹ ایت ہے دیم ہے کیت انت گڑا پاکستان ہے مزنیں سیاسی پارٹی (پاکستان پیپلز پارٹی، مسلم لیگ ن، جمعیت علماء اسلام، بلوچستان عوامی پارٹی، بلوچستان نیشنل پارٹی، عوامی نیشنل پارٹی) گوں دگہ لہتین کسانیں پارٹیاں یکجاہ بنت ہے عمران خان ہے ہلاپ ہے سیاسی جُنڈ چست کن انت۔ چوشکہ عمران خان ہے پئوج ہے کمک گون بیت، گڑا آتاں یک مزنیں مُدتے ہے ملکی مزن وزیر ہے اگدھے سر ہے نند ایت، بلئے 2021 ہے پاکستانی پئوج ہے عمران خان ہے میان ہے سیادی سید آنت ہے ناوشن بنت۔ آیانی سیادیانی ناوشنی سوب چہ ڈی جی آئی ہے ہنوگین آئی ایس آئی ہے سر مستری ہگچینی ہے سرءبیت کہ چہ پئوج ہے نیمگ ہے جنرل ندیم انجم آئی ایس آئی ہے سرمسٹر زورگ بیت ہے چہ پئوج ہے نیمگ ہے ڈاہ کاگ (notification) ہم شنگ کنگ بیت، بلئے عمران خان اے پیسلہ ہلاپ ہے پاد کیت کہ جنرل فیض انگت چیزے وہد گیش آئی ایس آئی ہے سروکی ہے جاہے بہ بیت۔ چہ ہمدہ عمران خان ہے پئوج ہے میان ہے آیانی سیادیانی ناوشنی بندات بیت انت۔ دومنی نیمگ ہے عمران خان روکپت (west) ہے ہلاپ ہے گامے چست کنت یورپی ملکانی سر ہے درشان دیم ہے آرگ بندات کنت، چوشکہ پاکستانی پئوج ہے گوں بازیں روکپتی ملکاں شریں سیادی اسٹ ہے گیشتریں پئوجی جنرلا نی متاہ ہم ہمودہ ایر انت، گڑا چہ اداء روکپتی ٹولی اون گیش دیم ہے کیت انت۔ ہم پی ڈی ایم کہ پئوج ہے جنرل باجوہ ہے ہلاپ ہے جوڑ کنگ بیت انت، جنرل باجوہ ہم ہمسنٹی ہے گوما نزیکی بندات کنت۔ بازیں تجزیہ کارانی گشگ انت کہ جنرل باجوہ سیاسی جیڑہا نی تھے دور کنگ ہے گوں گڑسر ہم ماراٹگ کہ اگاں پئوج ہم سیاست ہے تھے وتمی دزمانجنی آں یلا مہ کنت گڑا وامی کینگ گیش بنت انت ہے ملک ہے توک ہے گس جنگی ہے ہوار پئوج ہے جنڈے توک ہے ہم یکے دومنی ہے ہلاپ ہے ٹولی بازی ہے بندات بوگ ہگمان پیداک بنت۔

اے چیزانی مارگ ہے پد پئوج ہے سرمسٹر ہے کوشتست کتگ کہ پئوج ہے چہ سیاست ہے دور بہ دار آں، بلئے گیشتریں سیاسی گواں اے گپانی سر ہے باور نہ کن انت ہے ہم گش انت کہ پئوج ہے جنڈے تھے توکی جیڑہ ہے جنجالانی سوب ہے عمران خان ہے کمک چہ عمران خان ہے شتگ۔ وہدے کہ پئوج ہے کمک چہ عمران خان ہے سدایت ہے پی ڈی ایم ہے نیمگ ہے روت ہے عمران خان ہے ہلاپ ہے No-Confidence movement سوبمند بیت گڑا عمران خان بازیں معاملاتانی سر ہے پئوج ہے بلیک میل کنگ ہے واسٹہ بازیں چیریں راز ہے دنیا ہے دیم ہے پدر کنت، چوشکہ آمیدگس ہے قرار دادانی پاس کنگ ہے واسٹہ چیریں ادارہ بانی وسیلہ ہے مردمان آرگ، یک مزن وزیر ہے بستارہ تاکت نہ بوگ،

بزانکه هکی ئئین تاکت پئوچ ۽ دست ء بوگ - پاکستان امریکه ۽ دست ء چینکس بلیک میل انت که امریکه اگاں به لوڻ ایت آئیء یک نوکرے پاکستان ۽ مزن وزیراء گون چوشین ترندیں زبانےء هبر دات کنت که ابید چه امریکه، روس ۽ روگء پیسله چون کنگ؟

همئ رنگ ۽ پاکستان ۽ فیک آشوبی بزانکه پی ڏھی ایم ٻستار ۽ کہ پاکستانی سیاست ۽ تھاء پئوچ ۽ سانمندیء کم کنگء جهڈ کنگ هاترء ديمء کيت انت بلئے وھدے که آیاں موہ رس ایت گڑا پئوچ ۽ پاداں کپ انت ۽ عمران خان ۽ چه سرکارء کش انت ۽ وٽ هاڪمی کن انت. همئ رنگ ۽ گوستگین آئی ایس آئی ۽ سرمستر ظہیر الاسلام ۽ درشانے هم ديم ۽ کيت انت که ما پی ٿي آئی ديم ۽ آورت، ڪمک کت که آ پاکستان ۽ توک ۽ اے گوجلین (کرپٹیں) سیاست دانا نی ديم ۽ به دار ایت ۽ ملک ۽ توک ۽ ایشانی کرپشن ۽ بند به کنت. چرانیء اے درشانء همئ پدر بیت که پاکستان ۽ سیاست ۽ ڦور ڪئء دست ۽ انت ۽ کجام و هدء سرکارء بدل کت کنت.

اے سیاسی چست ۽ ایرانی تھاء دگه نوکی بے اے گندگ بوگاء انت که چه پاکستانی لس مہلوکء نیمگاء آئیء پئوچ ۽ هلاپاء یک مزنین کینگ گندگ بوگ ۽ انت، چه ایشی ۽ همئ پدر بیت که اگاں پئوچ ۽ ديم ۽ سیاست ۽ توک ۽ مزنین دزمانجنی ۽ کوشست کت ۽ آئیء هلاپاء چه سیاسی پارٹیاں راھشونے در اتك، گڑا پاکستانی لس مہلوکء کمک آئیء رس ایت کنت. پاکستان ۽ سیاسی ناتپاکی ۽ جیڙه ۽ جنجالانی سوب ۽ ملک ۽ روزانک سک باز پُشت ۽ روگ ۽ انت ۽ اگاں دگه یک ڏدو ماہانی تھاء آئیء چه دومی ملکاں مالی کمک مه رس ایت، گڑا پاکستان پرشت ۽ پروشء نیمگاء شت کنت. همئ رنگ ۽ کجام هم ملکء سماجي زندمانء بگر دان آئیء روزيگي ۽ چاگردی زندمان ۽ ملک ۽ سیاسی استحکام باز ارزشت دار ایت.

همئ رنگ ۽ ما گندگ ۽ این که ٿي ايل پی که پاکستانی آئی ایس آئی ۽ وتي اڏ داتگين پراجڪٽ آت، چيزء مُدت بیت که آپاکستانی سیاست ۽ تھاء شدت پسندی ۽ گيش کنگ ۽ انت. ناموس ۽ رسالت ۽ سره سیاست کنگ ۽ سوب ۽ پاکستان ۽ وڙين پېکين مذهبی چاگردء ۽ آئی سیاست ۽ را گيش موہ رسگ ۽ انت ۽ گيشا گيش مردم آئیء نیمگ ۽ روگ ۽ انت. همئ رنگ ۽ گوستگین عمران خان ۽ سرکار ۽ ميان ٿي ايل پی بزانکه تحريک لبیک پاکستان ۽ چار رند ۽ گيش استان ۽ را وتي لوڻ (demand) آنی مٿارینگ ۽ لاچار کنگ. پاکستان ۽ سیاسی بے استحکامي ۽ سوب ۽ ملک ۽ توک ۽ انتها پسندی گيش بوگ ۽ انت، چء که سرجمن سیاسی پارٹیا نی بستار روچ په روچ تباہ بوان انت. پاکستان ۽ هج اداره وتي جاگه ۽ شر کار کنگ ۽ نه انت. پاکستان ۽ اهوالکار سیاسی پارٹیا نی کاسگ چٺ جوڙ بوتگ انت، عدليه که ملک ۽ چلانینگ ۽ تھاء مزنین کرڊے ادا کنت سرجم ۽ پئوچ ۽ دست ۽ انت ۽ پئوچ ۽ گشگ ۽ بنیات ۽ وتي پیسله ۽ کنت انت که آئیء مستريں درور هنوگين پنجاب مزن وزيريء ووٿان پد پنجاب آميدگسء سروزيرى ۽ واسنه حمزه شہباز (گوستگين پنجاب مزن وزير) ۽ پرويز الٰي (پنجاب ۽ مزن وزير) ۽ ميان ۽ ووڻ به بیت که کورٺ ۽ وتي چندء داتگين گوستگين پیسله که پارٹي سروک ۽ منشا ۽ هلاپ ۽ داتگين ووڻ هساب نه بیت انت، آئيء واپس زوريت ۽ پروزير الٰي ۽ بک ۽ ووڻ دنت انت. زانگ به بیت که عمران خان ۽ 27 ايم پي اے پنجاب آميدگسء آئيء پارٹي ۽ هلاپ ۽ ووڻ داتگ ات که آئيء پد پي ٿي آئي سڀريم کورٺ ۽ شتگ ات ۽ همئ پیسله کنگ بوتگ ات که پارٹي سروک ۽ منشا ۽ ووڻ هساب بنت انت، آئي پیسله ۽ هلاپ ۽ داتگين ووڻ هساب نه بنت انت. چوشکه شجاعت حسين الٰي (

ق لیگ)ء سروک انت ء آئی ء حمزہ ء بک ء ووٹ کنگ ء واس्तه گشتگ آت ،بلئے (ق لیگ) ء آمیدگی راہشون پرویز الہی انت که وات چہ پی ٹی آئی ء نیمگ ء مزن وزیرء واس्तه دیم ء اتکگ آت. چہ اے وڑیں پیسلہب ان پد زانگ بیت کہ پاکستان ء عدليہ وتی توک ء وات آزات نه انت.

پاکستانی سیاست ء پئوج

چہ پاکستانی پئوج ء سیاسی لیڈر شپ ء نیمگ ء پدا یک نوکین جنگے بندات کنگ بوتگ ،بلئے اے رند ء جنگ گوں نواز شریف ء زرداری ء بوگ ء نه انت، بگندئے اے رندی ئیں جنگ چہ پاکستانی پئوج ء جنڈے کمک ء اتکگیں گوستگیں عمران خان ء سرکار ء گوما بوگ ء انت. پاکستانی پئوج ء واس्तه اے نوکین چیزے نه انت، بگندئے پاکستان ء جوڑ بوگ ء گوں پاکستانی سیاست دان ء پئوج عمیان ء وتی وتی پائیدگئ باز جاگہ ء جمہوریت ء تاکت ء واکء سراء جنگ بوان ء آیان انت بلئے ما هنوگین جنگ ء سوبار سرپد بوگ ء جہدے کن این - هنوگین جنگ چہ 25 اکتوبر 2021 ء وہدان بندات بیت که وہدے عمران خان ء ڈاہ کاگ (notification) ء دزرندہ پیسر، چہ آئی ایس پی آر ء نیمگ ء جنرل ندیم انجم آئی ایس آئی ء سر مستر(چیف) نامینگ بیت انت، اے عمران خان ء واس्तه یک مزنيں رُزوائی یے بیت کہ چہ مزن وزیرء دزرندہ پیسر آئی ایس پی آر ء نیمگء درشان دیم ء کیت انت ء اے میان ء افغانستان ء سرکاری بدھی ء وہد نوک بیت انت، پمیشکہ عمران خان وتی دوستیگیں جنرل، جنرل فیضء آئی ایس آئی ء سرمستر دارگ لوٹ ایت، چوشکہ آئی ایس آئی پاکستان ء تء زورتریں چیریں ادارہ انت، دومی جنرل باجوہ ء دگہ لہتیں جنرل ہمے مارا یت کہ عمران خان پئوج ء تء وتی لابی جوڑ کنگ لوٹگ ء انت، چوشکہ پئوج ء واس्तه اے سک مزنيں توانے بیت انت ، اگل پئوج ء تء سیاسی ٹولی بازی بندات به بیت کڑا روت پئوج وتی تء پرشت ء پروشوء آماچ بیت انت.

دومی نیمگ ء عمران خان ء واس्तه جنرل فیض اے واس्तه اهم انت کہ 2017 ء نواز شریف ء سرکار ء ہلاب ء پنڈل ۂہاسین کردار جنرل فیض ئیگ انت، ہمے رنگ ء 2014 ء عمران خان ء جلسہ ء پُشت ء ہم پئوج ء توک ء جنرل فیض بیت انت، اے بنیات ء پہ عمران خان ء جنرل فیض ہاس بیت ء آن زیک بنت. چوشکہ جنرل فیض ہم وتی سیادیاں عمران خان ء گوما جوان کنت کہ نومبر ء وہدے کہ نوکین پئوجی سرمستری(Army chief) ء گچینی کہ بیت گڑا عمران خان پہ پئوجی سروکیء جنرل فیضء کمک بہ کنت. ہنون پئوجی سرمستری ء ریس ء توک ء پنج جنرل انت کہ سیمی پوزیشن جنرل فیض ئیگ انت. بلئے جنرل باجوہ اے سرجمنیں جاور بالاں سرپد بیت ء روت فیض ء چہ آئی ایس آئی ء سرمستری ء کش ایت ، ہمے رنگ ء عمران خان ء دگہ نزیکیں جنرلان چہ یکے جنرل اصف غفور بیت ، آئیء ہم چہ ڈی جی آئی ایس پی آر ء در کنت ء نوکین بے پلوڈاریں(neutral) جنرلے ڈی جی آئی ایس پی آر کنت(بے پلوڈاری ء بزانت ء ما ہمے وڑ کارمرز کن این کہ آئیء باقاعدہ سیاسی پارٹیانی گوما سیادی مہ بیت) پاکستانی پئوج ملکی سرکارء ہلاٽینگء آئیء راہبندء مہارء وتی دستء کنگ لوٹ ایت بلئے وتی تء پرشت ء پروشوء سیاسی پارٹیانی ٹولی بازیء اوپار نہ کنت. چوشکہ جنرل فیض عِپئوجی سرمستریء سراء پاکستان ء دومی دراہیں مزنيں پارٹیاں احتلاپ بیت ، پرچا کہ آجنرل فیض ء عمران خان ء نزیکیں مردمے سرپد بنت ء اے پارٹی پئوج ء وتی موقف ء سر کن انت. ہمے رنگ ء گڑا جنرل

فیض ء را آرمی چیف ء کرسی ء سر نه بوگ ء واسته اے دراهیں سرکاری بدالی دیمءکیت انت. پدا چہ عمران خان ء روکپت هلاپء پلان يا چہ درشانء روکپت هم وش نه بیت ء پاکستان وڑین سیاسی ء روزیگی بنیات ء آسرائیں (Depended) ملکے ء کرءائینس همت نیست انت کہ روکپت ء پریشر ء اوپار کت به کنت انت. پمیشکه چہ پئوج ء بے "پلوداریں ٹولی" ء روکپتء بازیں سپارتکار انی یکجاہی ء عمران خان کشگ ء پدا ہوربندیں سرکارے دیمء کیت انت.

بلئے عمران خانء تھے ہاسین سیاسی زانت ء پہنگی نیست انت، پمیشکه گمان است انت کہ چہ ایش ء پد آ بازیں چیریں ہالاں مہلوکء دیمء پدر کت کنت. چوشکه 'مزن وزیر من بوتگ آن بلئے ہگم دگہ مردمان داتگ انت، من چہ احوالاں بازیں چیز دیستگ ء سرپد بوتگ آن. ملک امریکہ ء گلام انت، آ ہرجی گش ایت، اے ہما وڑ کن انت. پاکستان ء را آزادیں دری پالیسی نیست انت! اے لہتیں انچیں ہبر انت کہ پیسراء شریں سیاسی مردمان زانتگ انت، بلئے نوں ہمک عام ء ہاس سرپد بیت کہ پاکستان ء تھے سرکارانی بستارچے انت. آئی ء مستریں درور ایش انت کہ پاکستان ء گوستگیں شش سال ء یک پئوجی جنر لے مٹ نہ بوتگ ء ملکی مزن وزیر چہ پنج ء گیش مٹ کنگ بوتگ، چہ اداء زانگ بیت کہ پاکستان ء سیاسی پارٹی ء سرکاری بستار چے انت؟

سیکورٹی جیڑہ

ہنوگین و ھداء پاکستان سک باز سیکورٹی ٹوک (challenges) آنی دیمپان انت، یک نیمگے ملکءتی سیکورٹی جیڑہ ء دومی نیمگء دَری سلامتیء جیڑہ کہ پاکستان ء ڈراہیں سیمسرانی سرء آئیء پئوج جتائیں جیڑہ ء جنجالانی دیمپان انت. اگاں ما ملک ء تھی سیکورٹی جیڑہ نی سرء گپ بہ کن این گڑا چہ ہمے زوتیں سیاسی جیڑباں پد بازیں جاگہیں سیاسی زبرشانی ء روانک ترندیء تھے بدل بوگ ء گندگ پیداک انت، چوشکه 25 مئی ء پی ٹھی آئی ء لانگ مارچ ء تشدد بہ بیت یا ہنوگین کریک ڈاؤن ء گپ بہ بیت، چہ اداء ہمے زانگ بوگ ء انت کہ پئوج ء هلاپ ء چست بوؤکیں سوچ کجام اوں و ھدے سیاسی زبرشانیانی نیمگاء شُت کن انت. ہمے رنگ ء سندھ ء تھے ہمے زوتاں دیمء اتکگیں سندھی ء پشتوانا نی جنگ بہ بیت کہ پولیس ء سیکورٹی لشکر بے وس گندگ بوتگ انت کہ اے دونیں راجانی میان ء جنگ ء داشت کت بہ کن انت، پمیشکه اے جنگ ء یک سک مزنيں رنگے ژرت ء سندھ ء بازیں کساسے پشتوں ء پشتوں دمگاں بازیں کساسے ء سندھی جنگ ء گلینگ بوت انت.

ہمے رنگ ء ما گندایں کہ بلوچ ء شہری گوریلا جنگ (Urban Guerrilla Warfare) ء ہم پہ پاکستان ء بازیں جیڑہ ء جنجال پیداک کتگ، چوشکه پیسراء پاکستان ء یک مزنيں کساسے ء بلوچ ء شہری گوریلا جنگ نزور کتگ آت، چریشی ء چہ دڑمن ء شہر و تی دست ء کت انت ء پدا پولیسء وڑین لشکر دیمء اورت انت بلئے چیزے و ھد بیت کہ بلوچ جنگ ء تھے نوکیں ترندیء سوب ء شہری جنگ ء تھے ہم نوکی ء ترندی اتکگ، گون ایشی ء پاکستان ء تھی سیکورٹیء واکدار مزنيں ترسے ء تھے کپتگ. چہ بلوچ سرمچارانی نیمگاء زیارت ء یک پاکستانی پئوجی کرنلے ء آوار جنگء مُردارکنگء پد چہ سی ٹھی ڈھی ء نیمگ ء و تی دراہیں آفیسر گشگ بوتگ انت کہ ابیدء مہکمیں سکیورٹیء و تی زاتی کارانی ہاترء ہم در میا ات. ہمے رنگء کراچی، خضدار، کوئٹہ،

کیچ، حب ء گوادر ء هوار بلوجستانء گیشترين مزنين شہراني تهء بلوج ء جنگ ء يك نوكين رنگے زرتگ. چه دومي نيمگء اے هم گندگ بوگ ء انت که چه بلوج راج ء نيمگ ء هم مہلوکي گھگيريء تهء روچ په روج ترندي پيداک انت ء مہلوک پاکستانى لشکر ء زلم ء زوراکيانى هلاپ ء پادآبان انت.

دومي نيمگ ء ما پنجاب ء کراچي ء تهء ٹي ايل پي ء مېكمى ء مذبى انتها پسندى ء يك نوكين رنگے هم گندگ ء انت. چه گوستگين سالء بازىن وئيلان اے ديم ء اتكگ که پاکستان آئيء ديم ء لاچار انت، چوشکه يکبرے آئيء سرء بندش جنگ بوت بلئے پدا آئيء سرء جتگين بندش هلاس کنگ بوت انت. پنجاب ء تهء هنوگين وهد ء يك نوكين سيكوريٹي ٹوکے جوڑ بوتگ که پاکستان ء بازىن لبرل ء ڈيموکريٹک ليکه ء مردم تکانسُر انت که ٹي ايل پي اوکين وھڊپه اے استانء يك مزنين دردسر ے جوڑ بيت. بلئے اداءء گپ زانگ به بيت که پاکستان ء مزنين مين اسٹريم پارٹي به بنت يا که مذبى انتها پسندىن ٹولى ايشانى ديم ء آروک پاکستانى پئوج ء آئي ايس آئي ء جند انت، بلئے وھدے که آ سياست ء توک ء کاينت، مہلوکي تاكتء واهند بنت گڑا پئوج ء آئي ايس آئي ئوک گٹ ء وتي جتاين راهے گپت کن انت.

عمران خان، نواز شريف، آصف زرداري يا ايشانى پارٹي هم بنداتء پئوج ء جندء اير گپتگين انت، بلئے وھدے که ايشان تاكت ء سرکاري واک رس ات گڑا ايشان چه پئوج ء جوابده بوگ ء دراڳگ ء جه دكتگ، په درور اے وھدان ما پي ٹي آئي ئوک گندگ ء اين. يك دگ مزنين تھي سيكوريٹي ٹي چيڙبئے هنوں کرے پي کرے ء ايديگه ٿمني الاڪٻار گندگ بوگ ء انت. يك نيمگ پاکستان گون ٹي ٹي پي ء گپ ء گال کنگء انتء دومي نيمگء اے هم گندگ بوگ ء انت که ٹي ٹي پي ء يك رندے پدايک نوك ء مېكمين دمگ گپتگ، چوشکه سواتء وزيرستان ء بازىن الاڪٻار ٹي ٹي پي دوبر اتكگ، اوڊء کسانين ٺهيڪداران بگر دان پي ٹي آئي ء دومي مزنين مردمان ٺيڪس گرگ ء انت. اے درگت ء اے وھدان وزيرستانء يك مزنين زبرشاني یے اوں جُنگ ء انت.

ُدومي نيمگ ء مادرى سكويرٹي گپ ء به کن اين گڑا چيزے وھد پيسر پاکستان اے سرپ بوگء ات که افغانستان ء نوكين سرکارء آڳ بزانکه طالبان ء سرکار ء آڳ پاکستانء پائيدگء روت انت، بزانکه ٹي ٹي پي ء بلوج جنگولين ٹولى افغانستان ء جاڳه ديگ نه بنت بلئے مارا هم گندگ بوگ ء انت که تنه وھدئے چه طالبان سرکارء نيمگ ء بلوج ء ٹي ٹي پي دوئيناني هلاپ ء مزنين آپريشن کنگ نه بوتگ، همئ رنگ ء دومي نيمگ ء ما گندائيں که همک ماہ پاکستانى پئوج ء طالبان لشکرء ميانء آيانى سيمسرانى سرء جنگ بوگ ء انت. چوشکه طالبان يك سينٽرل ڈيموکريٹک سرکارے نه انت، آئيء بازىن ٹولى است انت که سک باز پاکستانء هلاپ انت ء دومي هما که نيشنلست طالبان است انت آ هم پاکستان ء هلاپ انت که آ پاکستان ء پشتونا نى هلاپ ء زالمين استان ء آئيء را امريکه ء کمكارے سرپ بنت.

ايشان هوار پاکستان ء گوں ايراني سيمسران هم سكويرٹي چيڙه است انت، وتي سيمسراء چه ٹٹ کنگ ء ابيد پاکستان ء گوں ايراني سيمسران جيڙه است انت. ء گوستگين چيزے وھد انت که چه بلوج سلاه بنداني نيمگء پاکستانء هلاپ هرج مزنين کارے که بوتگ، پاکستانء آئيء بھتم ايرانء سرء جتگ. بلئے چوشکه پاکستان هنوں اے جاورء تهء نه انت که ايران ء گوما دگه مزنين جنگ ء چوپ يا دڙمني ء نيمگء به روت انت، پيشکه سرکاري ستارء آ هاموش انت. ء پاکستان

ء سیمی دڙمن بزانکه انڌيا ۽ گوما آئيء سکیورٹي ۽ جیڙه مدام بوٽگ ئاست انت - همر رنگ ء ما گنداین که ٻندوستان ء توک ء کشمیر ء جنگ ء هم پاکستان ء را يك مزنیں توانے ڈاتگ که پاکستان ء چه کشمیری جنگولان انچین امیت داشتگ که آیاں پیلو کت نه ڪتگ انت، چوشکه طالبان حقاني نیٹورک ء افغانستان ء توک ء ڪتگ. چين ء هم هنوگین لہتیں وئیلان رند پاکستان ء سرء بیسء دارگ یلا ڪتگ ء چه پاکستان ء لوٹ ڪنگ ء انت که آ چینی سلامتیء لشکرء پاکستان ء توک ء موکل به دنت که آ وتي جندء مردمان سکیورٹي به دنت .

دگه يك چيزے زانگ به بیت که پاکستان ء 2008ء، 1973ء وھدے که يك مزنیں کساريء آپريشن ڪتگ ء چه وتي بمب ء توپاں ايروڊستاني سرهتابی اورتگ گڑا آ جنگاں پاکستانء را امريڪء بازڪمک ڪتگ، بزانکه په جنگء هاترهنجنگي ساز ء سامان ء ڈالر چه امريڪء اتكگ انت، بلئے چيزے وھد انت که امريڪء پاکستان ء جنگي ڪمک یلا ڪتگ، چوشکه امريڪء را هنون گون پاکستانء هاسين پائيندگي نسيت انت. اے وھدء پاکستان گون بلوج جنگول ء کرے پي کرے ئه نه ڻي پي ء مهڪمين ٿولياب مزنیں جنگ کت نه ڪنت، چئء که آئيء کرء چوشين معيشت نسيت انت. بگندئچه گوستگين دو سالان پاکستان ء وتي پئوجي سڀائي آني پئگار هم گيش کت نه ڪتگ. هنون پاکستان چه تنگين روزانکء سوبء بازيں سکیورٹي جنجالاني ديمپان انت.

آسر:

چ اے جيڙه ء جنجالاني سره گپ ء گالء پد ما اے آسرء سر بئين که پاکستان اے وھدان يك نزوريں جاورء نه انت. آئيء نه یك نيمگي سياسي استحکام تباہ انت ء اوڊء گس جنگي ء جاورء جوڙ بوٽگ، همر رنگ ء ما پاکستاني روزانکء هم گندگاء اين که آ تباہ انت ء ڏڀاڻ ء نيمگ ء شت ڪنت انت. اڳان پاکستانء را آئي ايف ء ڪمک مه رسٽ گڙا پاکستان زوتازوت روزيگي (معاشي) بستارء ڏڀاڻ ڪنت انت، همر رنگ ء ما گنداین که پاکستان ء توک ء سکیورٹي جيڙه روچ په روچ گيش بوان انت. بلوج راجي جهء هنوگين ترنديء هم پاکستان ء را يك مزنیں ترسء ئه دور ڈاتگ ء بلوج ء نوکين جنگي رپك ء پاليسيان پاکستان ء را مزنیں توانے ئه نه دور ڈاتگ ء پاکستان ء نه مزنیں راهشوناني هبرچوش ديم ء آڳ ء انت که بلوجستان بنگلاديش ء پيم ء چه پاکستان ء زوت آرات بيت انت، پميشکه پاکستان ء بلوج ء چڪچيني ء نه یك نوکين ترندئ یئه آورتگ که آ اے زرمبشت ديم ء به داريٽ ء مئء مهلوڪء نه ڪي ترسء چاگردي جوڙ به ڪنت که آئيء جوڙ ڪنگء کوشستء چه وتي ايروڊستيء بنداتي روچان ڪنگء انت.

همر رنگ ء ڻي ڻي پي ء دوبر ٿولي بازىء کرے پي کرے ئه تمني الڪيانى ته مهڪ بوج هم پاکستان ء واسنه مزنیں جيڙيئه- دومي نيمگ ء ٿنئي سطح ء هم ما گنداین که پاکستان روچ په روچ تنگي ء نيمگ ء روگ ء انت، چوشکه چه روڪپتى ملڪاني نيمگ ء پاکستان ء یلا ڪنگ، دومي نيمگ ء چين ء روس ء وتي جنائين ناوشي. چوشکه پاکستانء درملکي پاليسي آرات نه انت بگندئ آ دوميگانى سره ميلانک انت، پميشکه آئيء گون هچ ملڪء مهڪمين سيداي یئه ٿه ات نه ڪنت. چوشکه اڳان آ امريڪء گيش سنگتىء به ڪنت گڙاچين دلگران بيت ء اڳان چين ء نيمگء به

روت انت گڑا امریکہ نا وش بیت، پمیشكه پاکستان میانء اوشتاتگ ، برے یکرے لوثان پیلو کنت۔ اگال هنون پاکستان ء را یک مزنيں جنگے به گپت گڑا آئیء چوشین نزیکین دوستین ملکے نیست انت که آئیء واسته دیم ء بئیت انت یا آئیء جنگ ء معاشی توانان پُر به کنت۔ هاس هنوگین زوتیں روچا ن پاکستانی پئوج ء میان ء ٹولی بازی ء جنگ ء چوب ء پاکستان ء را یک مزنيں کساسے ء توان داتگ ء ملک ء سرء آئیء جندء مردمانی بیسہ روج پہ روج پُرشان انت۔ آؤکین چیزے ماہ پہ پاکستانء واسته باز ترسناک جیڑگ بوگ ء انت که پئوج ء نوکین سروکء گچینیء سرء پئوج ء توک ء یک مزنيں جنگے پاد مئیت انت ء چہ پی ٹی آئیء نیمگ ء ہم کوشست بوگ ء انت که پئوج ء را جنرل باجوہ، ندیم انجم، بابر افتخارء و ڈین جنرل کہ عمران خان ء نیمگ ء نہ انت، بغاوت بھ پرماینت۔ ء بازیں تجزیہ کارانی گشگ انت کہ پاکستان یک بے سوبیں استانے (Failed State) نیمگ ء روگ ء انت۔